

STATUT DRUŠTVA PROFESIONALNIH NOVINARA CRNE GORE

Opšte odredbe

Član 1.

Društvo profesionalnih novinara Crne Gore je nezavisno i neprofitno udruženje profesionalnih novinara, fotoreportera i snimatelja u medijima.

Izrazi koji se koriste u Statutu i aktima koji se donose na osnovu njega, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišćeni u muškom ili ženskom rodu, obuhvataju na jednak način muški i ženski rod.

Član 2.

Služben naziv je Društvo profesionalnih novinara Crne Gore. Skraćeni naziv udruženja je DPNCG. Naziv na engleskom jeziku: The Association of Professional Journalist of Montenegro (APJM)

Sjedište DPNCG na adresi: Oktobarske revolucije 122, Podgorica.

Član 3.

DPNCG je strukovno pravno udruženje s pravima i obavezama koje proističu iz Ustava Crne Gore, zakona Crne Gore, standarda Savjeta Evrope (CoE) i Evropskog akta o slobodi medija.

Član 4.

Pečat DPNCG je okruglog oblika, sa tekstem: Društvo profesionalnih novinara Crne Gore, Podgorica

Član 5.

Rad DPNCG je javan.

Javnost rada ostvaruje se redovnim izvještavanjem članstva, objavama na internet portalu DPNCG, na društvenim mrežama i u javnim saopštenjima, kao i u direktnoj komunikaciji sa članstvom.

Član 6.

DPNCG može biti član, pridruženi član ili posmatrač međunarodnih i domaćih organizacija, osiguravajući da su te organizacije u skladu s načelima slobode medija i zaštite novinara.

Osnovna načela DPNCG su:

1. **Nezavisnost** - organizacija je nezavisna od ideološkog, političkog, vladinog, religijskog i bilo kojeg drugog uticaja koji je u suprotnosti sa osnovnim načelima i ciljevima DPNCG.
2. **Javnost rada** – rad je javan i ogleda se u detaljnom informisanju članstva o radu organa DPNCG, uvida članova u odluke i druge akte, podnošenju izvještaja o radu, javnom objavljivanju informacija i obaveštavanju javnosti na drugi pogodan način.
3. **Antidiskriminacija i tolerancija** - DPNCG se u svom radu oslanja na zabranu diskriminacije po bilo kojem osnovu, u skladu s načelima i principima demokratskog društva. Rad DPNCG se zasniva na toleranciji, poštovanju, prihvatanju i uvažavanju različitosti, slobodi mišljenja i slobodi uverenja.
4. **Zaštita privatnosti** – DPNCG je zasnovano na principu zaštite privatnosti, u skladu sa Ustavom Crne Gore i standardima CoE.

Član 7.

Ciljevi DPNCG su:

1. Ostvarivanje profesionalnih interesa, etičnosti i slobode javnog izražavanja
2. Čuvanje ugleda i dostojanstva profesije
3. Zaštita novinara od samovolje izdavača i vlasnika medija

4. Podrška novinarima, fotoreporterima, snimateljima
5. Borba za ljudska prava i slobode
6. Podrška razvoju istraživačkog i profesionalnog novinarstva, borba protiv dezinformacija
7. U skladu sa profesionalnim ciljevima, DPNCG djeluje i u oblasti unapređenje vladavine prava, unapređenja i razvoja vrijednosti građanskog društva, unapređenja rodne ravnopravnosti, u oblasti demokratsko-političke kulture, obrazovanja, medijske pismenosti, razvoja svih vrijednosti građanskog društva- koje su u vezi slobode govora.
8. Borba protiv govora mržnje i promovisanje tačnog i uravnoteženog izvještavanja

Djelatnosti DPNCG su:

Član 8.

1. Aktivnosti na zaštiti profesionalnog i materijalnog položaja i ugleda novinara, fotoreportera i snimatelja.
2. Stalna saradnja sa strukovnim organizacijama, udruženjima i asocijacijama civilnog sektora, udruženjima za razvoj informisanja i zaštitu javne riječi u zemlji i inostranstvu.
3. Organizovano pružanje pravne, materijalne i psihološke pomoći članovima i stalno ukazivanje na sva eventualna kršenja prava javnosti da zna.
4. Obezbeđivanje privremenih ili stalnih fondova za socijalnu, materijalnu i pravnu pomoć novinarima, fotoreporterima i snimateljima – članovima DPNCG.
5. Promovisanje zahtjeva da se u medijima zapošljavaju visokoobrazovani novinari.
6. Članstvo i učešće u institucijama, organizacijama, savjetima, odborima, ustanovama koje imaju veze sa medijima, ili utiču na njihov rad.
7. Prikupljanje, obrada i publikovanje naučne i stručne literature u oblasti medijskih prava i sloboda.
8. Organizovanje stručnih i istraživačkih projekata od značaja za programske ciljeve.
9. Praćenje slučajeva napada na novinare, fotoreportere i snimatelje, reagovanje i preuzimanje aktivnosti u cilju njihovog rasvjetljavanja i instistiranja na sankcionisanju počinitelja.
10. Praćenje primjene medijskih zakona i propisa, kao i predlaganje izmjena nadležnim državnim organima.
11. Organizovanje i sprovođenje edukativnih i informativnih kampanja, radionica, treninga, seminara i tribina kroz projektne aktivnosti od značaja za programske ciljeve.
12. U ostvarivanju ciljeva i profesionalnih i materijalnih interesa novinari se štite statutima redakcija i kolektivnim ugovorima s poslodavcem, a na nacionalnom nivou kolektivnim ugovorom s Vladom i poslodavcima.

13. Povećanje transparentnosti, odgovornosti i efikasnosti rada institucija.
14. Unapređenje položaja manjina i marginalizovanih grupa (žene, osobe sa invaliditetom, LGBTIQ osobe, nacionalne i vjerske manjine, Romi, maloljetni delikventi itd...).
15. Zalaganje za rodnu ravnopravnost i borbu protiv diskriminacije.
16. Iniciranje i učešće u aktivnostima koje se tiču vladavine prava, sprečavanja organizovanog kriminala, trgovine ljudima i korupcije u skladu sa programskim ciljevima DPNCG.
17. Promovisanje aktivnosti vezanih za medijsku pismenost i edukaciju građana o važnosti nezavisnog novinarstva.

Članstvo u DPNCG

Član 9.

Članovi DPNCG su redovni i pridruženi. Evidenciju o članstvu vodi Sekretarijat udruženja.

Članstvo se stiče potpisivanjem pristupnice. O evidenciji članova DPNCG vodi se registar članova.

Popis članova vodi se elektronski i sadrži podatke o imenu, broju ličnog dokumenta, datumu rođenja, adresi stanovanja, e-mailu, telefonu. Lični podaci člana prikupljaju se i dalje obrađuju u svrhu evidentiranja članstva i izvještavanja članova o radu i aktivnostima DPNCG. Oni se prikupljaju uz saglasnost člana potpisivanjem pristupnice.

Član 10.

1. Redovni članovi DPNCG su profesionalni novinari/reporteri, kojima je novinarstvo stalno zanimanje, kojim se bave više od dvije godine.
2. Ako redovni član pređe na druge poslove, a povremeno se bavi novinarstvom, može biti pridruženi član, ali samo ako ti drugi poslovi nisu u sukobu interesa s novinarskom profesijom.
3. Novinar koji je više od 10 godina proveo kao redovni član, a prestao se profesionalno baviti novinarstvom, može ostati u članstvu sa statusom pridruženog člana.
4. Novinar koji je otišao u penziju zadržava status redovnog člana ako je 15 godina radio kao profesionalni novinar i bio član DPNCG.

Primanje u članstvo

Član 11.

Članstvo u DPNCG je dobrovoljno i stiče se popunjavanjem pristupnice.

Prava i obaveze članova DPNCG

Član 12.

Primanjem u DPNCG član prihvata prava i obaveze propisane Statutom DPNCG i Kodeksom novinara i novinarki Crne Gore.

O osporenim zahtjevima za prijem u članstvo odlučuje UO većinom ukupnog broja članova.

Članarina u DPNCG je obavezna i mjesečno iznosi 0,002 odsto prosječne zarade u državi.

Predstavnici DPNCG u tijelima i institucijama u koja su imenovani kao članovi Društva i u kojima primaju naknadu, dužni su da 10 odsto uplaćuju DPNCG.

Članovi koji ne plaćaju članarinu ne mogu koristiti usluge podrške i edukacije DPNCG.

Članovi DPNCG mogu biti suspendovani iz članstva u slučaju kršenja etičkih standarda ili Statuta DPNCG.

Član 13.

Prava članova DPNCG su da traže podršku DPNCG, da biraju i da budu birani u organe Društva, da budu angažovani u promociji novinarskih i vrijednosti promovisanja slobode izražavanja.

Obaveza DPNCG prema članovima: da pružaju podršku, omoguće usavršavanje i obrazovanje

Član 14.

Obaveze članova su:

Da savjesno obavljaju profesionalnu dužnost, poštujući odredbe Statuta i Kodeksa novinara i novinarki, da aktivno sudjeluju u radu tijela, komisija i odbora DPNCG, izvršavajući preuzete obaveze.

Da plaćaju članarinu, pomažu rad i promovišu DPNCG.

Prestanak članstva u DPNCG

Član 15.

Članstvo u Društvu prestaje:

Dobrovoljnim istupanjem.

Kad prestanu uslovi propisani za članstvo.

Odlukom o grubom kršenju Kodeksa novinara i novinarki CG, nakon sprovedenog postupka pred Etičkim odborom

Odlukom o kršenju Statuta DPNCG, nakon sprovedenog postupka pred Etičkim odborom

Član kojem je prestalo članstvo dužan je vratiti člansku kartu DPNCG, udruženja u koje je primljen zahvajući članstvu u DPNCG i u tijelu u kome predstavlja DPNCG ili je izabran u ime DPNCG.

Član 16. Definicija "grube povrede Kodeksa":

Grubom povredom Kodeksa novinara i novinarki CG smatra se:

Namjerno i učestalo kršenje temeljnih načela Kodeksa, kao što su istinito, objektivno i nepristrano izvještavanje, poštovanje privatnosti, zaštita izvora, te izbjegavanje govora mržnje i diskriminacije.

Plagiranje, izmišljanje informacija ili svjesno širenje dezinformacija.

Prihvatanje mita ili drugih oblika korupcije u vezi s novinarskim radom.

Svaki drugi postupak koji ozbiljno narušava ugled novinarske profesije i DPNCG.

Etički odbor DPNCG u obavezi je da sprovede postupak utvrđivanja teške povrede Kodeksa, u kojem se članu mora omogućiti da se izjasni o optužbama i iznese svoju obranu. Odluka Etičkog odbora o teškoj povredi Kodeksa mora biti obrazložena i donesena dvotrećinskom većinom glasova svih članova Odbora.

Organizacija DPNCG

Član 17.

Tijela DPNCG su:

1. Predsjednik
2. Generalni sekretar
3. Skupština
4. Upravni odbor
5. Etički odbor
6. Novinarski ogranci

Član 18.

Predsjednik

Predsjednika DPNCG bira Skupština iz redova članova DPNCG, u najviše dva uzastopna mandata. Mandat predsjedniku traje četiri godine.

Za Predsjednika DPNCG može biti izabran redovni član DPNCG koji ispunjava sljedeće uslove:

Ima najmanje 10 godina iskustva u profesionalnom novinarstvu.

Posjeduje dokazano znanje o medijskom zakonodavstvu i etičkim standardima.

Posebnu pažnju kroz svoj novinarski rad pridaje zaštiti slobode medija i profesionalnih interesa novinara.

Nije pravosnažno osuđivan za krivična djela protiv časti i ugleda, niti za krivična djela protiv slobode izražavanja i informisanja.

Predsjednik je izabran ako dobije podršku većine na Skupštini DPNCG.

Predsjednika predlaže UO na osnovu pristiglih predloga redovnih članova DPNCG i saglasnosti kandidata.

U slučaju trajne ili privremene spriječenosti predsjednika da obavlja dužnost, ili u slučaju njegove ostavke ili prestanka mandata prije isteka četvorogodišnjeg roka iz bilo kojeg drugog razloga, predsjednika zamjenjuje potpredsjednik.

Član 19

Ovlašćenja predsjednika su da:

- predstavlja i zastupa DPNCG
- saziva i predsjedava sjednicama UO
- sprovodi odluke Skupštine i UO
- potpisuje akta koje donosi UO, Skupština i druga dokumenta DPNCG
- koordinira rad odbora, komisija i drugih radnih tijela
- sa potpredsjednicima, UO i generalnim sekretarom saraduje u sprovođenju ciljeva DPNCG

Predsjednik može biti razriješen funkcije u sledećim slučajevima:

Ako svojim nesavjesnim ili nestručnim radom ili prekoračenjem ovlaštenja nanese štetu Društvu.

Zbog nesposobnosti da organizuje i vodi povjerene mu poslove i poslove iz svog djelokruga.

O razriješenju odlučuje skupština DPNCG većinom glasova.

Generalni sekretar

Član 20.

Generalni sekretar se bira odlukom UO DPNCG.

Generalni sekretar je ovlašten da:

- Vodi poslove Društva saglasno odlukama Skupštine, UO i predsjednika
- Obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, statutom i drugim aktima Društva
- Stara se o operativnim poslovima DPNCG

Generalni sekretar rukovodi Sekretarijatom DPNCG.

Skupština

Član 21.

Skupština je najviše tijelo upravljanja Društva.

Mandat Skupštine traje četiri godine.

Član 23.

Skupština ima sljedeće nadležnosti:

- Donosi Statut, usvaja izmjene i dopune i donosi druge akte.
- Bira Etički odbor.
- Bira i razrješava Upravni odbor DPNCG, predsjednika i generalnog sekretara.
- Donosi godišnji program rada DPNCG.
- Usvaja godišnji finansijski izvještaj
- Raspravlja o radu i izvještajima o radu tijela Društva i usvaja izvještaje

- Odlučuje o promjeni cilja i djelatnosti, prestanku rada
- Obavlja i druge poslove predviđene Statutom i drugim aktima DPNCG

Član 23.

Skupština DPNCG saziva svake četvrte godine. Na predlog 2/3 članova UO može se sazvati hitna sjednica i prije tog roka. Sjednica Skupštine može biti održana on line, uz zapisnik.

Predsjednik Skupštine se bira iz reda članova Skupštine, odlukom Skupštine na mandat od 4 godine. Skupština radi prema Poslovniku i odlučuje većinom glasova.

Član 24.

Upravni odbor DPNCG

Upravni odbor je upravno tijelo, koje zasjeda i odlučuje između dvije Skupštine.

UO čine 7 članova izabranih na Skupštini. Sjednice mogu biti održane elektronskim putem.

Član 25

Sjednice UO održavaju se mjesečno. One mogu biti i elektronske.

Svaki član UO ima pravo zatražiti saziv sjednice i predložiti dnevni red. Odluke na sjednicama donose se većinom glasova.

Član 26.

UO donosi pravilnike, odlučuje o priznanjima, bira predstavnike DPNCG u asocijacijama u zemlji i inostranstvu.

UO obavlja i sljedeće poslove: priprema i saziva Skupštinu, priprema prijedloge Statuta, Novinarskog kodeksa, izmjene i dopune opštih zakona u vezi sa medijskom sferom.

Za operativnost tih poslova može ovlastiti predsjednika ili sekretara.

Član 27.

Etički odbor

Etički odbor ima tri člana, koje bira Skupština. Odbor čine redovni članovi DPNCG, a u donošenju odluka komu biti konsultovani pravници i drugi stručnjaci koji imaju iskustva u području medijske etike i prava.

U slučaju da neko podnese ostavku, UO može imenovati VD člana do održavanja sjednice Skupštine.

Članovi Etičkog odbora biraju se na mandat od četiri godine i mogu biti ponovno birani najviše dva

puta uzastopno.

Za članove Etičkog odbora ne mogu biti birane osobe koje su pravosnažno osuđene za djela protiv časti i ugleda, niti za krivična djela protiv slobode izražavanja i informisanja.

Skupština bira članove Etičkog odbora glasanjem, vodeći računa o zastupljenosti različitih medija i struka.

U cilju izbjegavanja sukoba interesa i zaštite člana Odbora, član se izuzima od odlučivanja kad se raspravlja o članu zaposlenom u istoj medijskoj kući, odnosno kad se radi o novinarskom djelu koje je objavljeno u medijskoj kući u kojoj je zaposlen član Etičkog odbora.

Etički odbor bira predsjednika iz redova svojih članova. Predsjednik mora imati najmanje 10 godina iskustva rada u medijskom poslu i znanje o medijskoj etici.

Član 28.

Etički odbor prati poštovanje načela i normi Kodeksa novinara CG te povodom prijave o povredi Kodeksa, donosi odluku o tome je li član DPNCG povrijedio njegove norme i načela.

U slučaju utvrđene povrede Kodeksa, Etički odbor može izreći sljedeće sankcije:

Pismena opomena.

Javna opomena.

Predlog Upravnom odboru za suspenziju članstva u DPNCG na određeno vrijeme.

Prijedlog Skupštini za isključenje iz DPNCG.

Odluka Etičkog odbora o povredi Kodeksa i izrečenoj sankciji mora biti obrazložena i dostavljena članu DPNCG na kojeg se odnosi.

Član DPNCG ima pravo žalbe na odluku Etičkog odbora Upravnom odboru u razumnom roku. Odluka Upravnog odbora je konačna.

Odbor može samostalno pokrenuti internu ili javnu raspravu o pojavama u javnom informisanju i medijskom prostoru kojima se teško krše norme i načela Kodeksa ili osnovna načela profesionalnog novinarstva.

Član 29.

U slučaju da DPNCG ili Etičkom odboru stigne pritužba koja se ne odnosi na njegovog člana, to tijelo je dužno da je proslijedi samoregulatornom tijelu medija u kome novinar radi ili je objavio tekst.

Etički odbor o svojoj odluci o kršenju pravila profesije i Etičkog kodeksa obavještava samoregulatorno tijelo medija u kome je novinar angažovan.

Odbor saradjuje sa svim samoregulatornim tijelima u državi radi unapredjenja profesionalnih standarda u medijima i slobode izražavanja.

Član 30.

Novinarski ogranci

U DPNCG se mogu organizovati novinarski ogranci, u okviru medija ili teritorijalno.

Ogranak mora imati najmanje 5 (pet) redovnih članova.

Predsjednici a koordiniraju rad sa predsjednikom DPNCG, UO i Sekretarom.

Komisije i odbori

Član 31.

UO može osnivati stalne ili povremene komisije i odbore, te druga radna tijela za obavljanje pojedinih poslova, kao i dobrotvorne organizacije i fondove.

Konačnu odluku o tome donosi Skupština, a izuzetno UO.

Stručni i administrativni poslovi

Član 32.

Stručne i administrativne poslove DPNCG može obavljati Sekretarijat.

Funkcije predsjednika i sekretara mogu biti profesionalne.

Finansiranje

Član 33.

Društvo stiče imovinu od članarine, dobrovoljnih priloga, poklona, donacija, zakupnina i na drugi način koji nije u suprotnosti sa zakonom.

Sekretarijat i predsjednik odgovorni su za obvezu objavljivanja finansijskih izvještaja i izvora prihoda.

Novac od prihoda, donacija, projekata i drugih izvora finansiranja smije uticati na nezavisnost i objektivnost rada DPNCG.

Prelazne i završne odredbe

Član 34.

Inicijativu za pokretanje postupka o prestanku rada udruženja može pokrenuti trećina članova Skupštine.

O prestanku rada udruženja odlučuje Skupština dvotrećinskom većinom glasova prisutnih članova udruženja .

Član 35.

U slučaju prestanka rada udruženja, odluku o raspolaganju imovinom donosi Skupština.

Član 36.

Ovaj Statut stupa na snagu danom usvajanja na Skupštini. DPNCG je dužan da obavjesti nadležni državni organ o novom Statutu.

Predsjednica Skupštine

Tamara Ivanković